

Тема міста Нанькін у поетичному доробку Бай Хуа

О. С. Трунова

Інститут філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: elinna@ukr.net

Paper received 29.07.21; Accepted for publication 20.08.21.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2021-257IX75-17>

Анотація. В статті розглянуто специфіку теми китайського міста Нанькін як одного з головних та значимих образів у творчості сучасного поета Бай Хуа в період його проживання у цьому місті у 1988-1992 роках. Перекладено та проаналізовано вірші зі збірки «В Нанькіні», досліджено вплив міста на внутрішній світ автора та на його подальшу художню творчість. Відзначено, що місто справило на поета приємне враження та сприяло переходу Бай Хуа до лірики. На прикладі віршів «Свобода», «Свято» та «Весняний день» обґрунтовано вплив весняних пейзажів Нанькіну на життєвий та поетичний настрій поета.

Ключові слова: Бай Хуа, Нанькін, місто, урбаністична тематика, весна.

Вступ. Бай Хуа – китайський поет сучасності, у творчості якого фігурують поетичні твори на урбаністичну тематику. Міста, в яких він жив і працював певний час свого життя, завжди справляли на поета глибоке враження та впливали на художній світ його поезії. Нанькін постає у творчості Бай Хуа як один з основних художніх образів, оскільки поет з 1988 по 1992 рік жив і працював саме у цьому місті. В давньокитайській поезії існує принцип письма під назвою «змішування сцен». Це буквально означає поєднання настрою автора та його оточення [5]. Художню своєрідність поезії Бай Хуа складає синтез часу та простору, який безпосередньо впливає на його настрої. Для поета життєві події виступають натхненням до складання віршів. Значний доробок його поезії написаний пережитими емоціями та подіями в певному місті, тож місто у творчості поета – це живий організм.

Короткий огляд публікацій по темі. Місто стало лейтмотивом художніх творів багатьох письменників і поетів світової літератури. Дослідженням урбаністичної тематики займалися Вихор І., Степанова А., Стародубцева Л., Ткаченко О. До актуальних напрямів у дослідженні урбаністичної тематики належить категорія «топосу», яку розтлумачували такі дослідники і автори як Е.Р.Курциус, Ю.Лотман, О.Булгакова. Що стосується творчості Бай Хуа, то на теренах України китайський поет та його творчість є недослідженими, тож дана розвідка може посприяти глибшому розумінню особливостей художнього світу його поезії, а саме поезії на урбаністичну тематику.

Мета наукової розвідки – проаналізувати поетичний доробок Бай Хуа, де зображене місто Нанькін, для розуміння багатопланового образу міста та його впливу на подальшу творчість поета.

Матеріали та методи. Дослідження включає описовий, філологічний та герменевтичний методи, матеріалом є доробок Бай Хуа «В Нанькіні» («在南京») та мемуари поета «Ліворуч: ліричний поета Мао-ери» («左边: 毛泽东时代的抒情诗人»).

Результати та їх обговорення. Бай Хуа зображує Нанькін як складний та багатоплановий образ. У віршах можна побачити як опис самого міста, так і його художнє зображення крізь призму пам'яті та згадок поета. Нанькін справив на Бай Хуа та його художній світ сильне та глибоке враження. В його доробку є вірші, написані в Нанькіні («在南京») та вірші про саме місто Нанькін. Під час перебування в цьому місті Бай Хуа написав 38 віршів, серед них «Весняний день» («春日»), «Свобода» («自由»), «Минуле» («往事»), «Свято» («节日») та інші. У його

віршах, написаних у той час, простежується почуття ранньої весни, тієї пори року, під час якої поет їх і писав.

У вірші «Свобода» («自由») відтворені спогади одного весняного ранку, коли Бай Хуа зустрів жителів Нанькіну, які виходили з міських воріт, щоб поїхати у східне передмістя аби насолодитися квітами сливи навесні. Ця сцена вразила автора до глибини душі та спонукала Бай Хуа до написання цього поетичного твору [3, с. 78]:

自由就是春天的大地	Свобода – це весна
春天的人民涌出城门	«Весняні» люди виходять з міських воріт
自由就是呼唤的山花	Свобода – це гірська квітка, яка кличе
山花匆忙地款待我们	Гірська квітка радо чекає на нас

(тут і далі переклад наш – Трунова О.С.)

Пейзажі для Бай Хуа є рушійною силою творчості. Вони впливають на його настрої та натхнення, у вірші «Свято» («节日») видно, як автор милується нічними пейзажами навесні:

你在此经历夜色	Ти проживаєш ніч тут
经历风景的整容	Проживаєш красивий пейзаж
以及又一次青春的消息	І ще одну молодість

看, 满天星星	Подивись, на небі безліч зірок
远处白羊站立	Вдалині сузір'я овну
这是春天的一夜	Це весняна ніч
这是难得的一夜	Це неперевершена ніч

你该感激什么呢?	За що слід бути вдячним?
这景色, 这细节	Цей пейзаж, ці деталі
这专心爱着的大地	Ця любляча земля
你该发现什么呢?	Що ти повинен помітити?
生活、现实而不是挑剔!	Життя, реальність!

再集中一些吧	Ще трохи зосередься
集中即抒情	Концентрація – це лірика
即投身幸福的样子	І щасливий вигляд
即沉迷的样子	Це залежність
当夜色继续暗下去	Ця ніч продовжується

1989.3

В китайській літературі образ весни уособлює молодість, красу, початок нового життя. Для Бай Хуа красиві весняні пейзажі – це *це одна молодість*. Розглянемо інший поетичний твір з доробку «В Нанькіні» («在南京») під назвою «Весняний день» («春日»):

这是光彩照人的一个下午	Це блискучий день
白色的樱花开满庭院	Біла вишня квітне всюди
这是否是足够的呢?	Хіба цього недостатньо?

你, 一个眺望风景的人	Ти, людина, яка насолоджується пейзажем
正站立水中的小桥	Невеликим місточком у воді

继续你的眺望

Продовжуй насолоджуватися

远方，在古代的城门下
汽车运送着旅客
勤奋的市民打扫着店铺

Далеко за старовинними місь-
кими воротами
Автомобілі перевозять туристів
Люди в магазинах

音乐在那儿

Там музика

倒影的日落在那儿
旗帜、红墙、绿树在那儿

Там відображується захід сонця
Прапори, імператорські палаци
та зелені дерева

1990

Вірш «Свято» був написаний в березні 1989 року, а «Весняний день» – в 1990 році. Хоча між написанням цих віршів різниця в один рік, але ми бачимо, що ліричні настрої поета залишаються незмінними, він досі перебуває в місті Нанькін, що є його ідилічним простором, і відчуває «весну», «молодість» та «свободу». Бай Хуа переважно змальовує весняні пейзажі Нанькіну, лише у вірші «Весняний день» акцентує увагу на конкретних образах, таких як автомобілі, туристи і магазини.

На думку А. Степанової «місто як суб'єкт переходу становить самоцінний та самодостатній простір, у якому відбувається зміна соціальних формацій, культурних парадигм, типів культурної свідомості, продукованих та сформованих естетичною думкою» [1]. Для Бай Хуа перебування в Нанькіні сприяє ліричному початку його творчості. Сам поет вважає вірші, написані в період з 1988 по 1993 роки, найбільш цінними у своєму творчому доробку. [6]

Після чотирирічного перебування в Нанькіні Бай Хуа перестає писати вірші на 10 років. Він пояснює це тим, що поет пише, коли є певна проблема або якісь спогади, що його бентежать. Для Бай Хуа це були спогади дитинства, а саме методи його виховання вдома та в школі [2, с. 17]. В Нанькіні ж Бай Хуа віднайшов «весняний» спокій і відпустив спогади дитинства, тож більше не мав про що писати. Це місто стало для нього «весняною річкою джерельної води, що тече на схід» («江春水向东流”的时期”)

ЛІТЕРАТУРА

1. Степанова А. Місто на межах: естетичні грані образу в літературі перехідних епох. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbug.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apsf_lil/2009_22/stepanova.pdf
2. Bai Hua. Wind says. The Chinese University of Hong Kong Press, 2012. 208 p.
3. 柏桦. 演春与种梨——柏桦诗文集 (1979—2009)。青海

[4, с. 39]. Вище ми вже зазначали, що символізує весна, символічне значення образу сходу є синонімічним до образу весни.

Ось як Бай Хуа описує Нанькін у своїх мемуарах «Ліворуч: ліричний поет Мао-ери» («左边: 毛泽东时代的抒情诗人”): «Повсюди дерева! Я вдихнув осіннє сонце. Ми підійшли до елегантної чайної в храмі Чжимін. Виглядаючи через вікно, побачили туман озера Сюань. Міст, який з'єднує кілька островів. Зграї водоплавних птахів зупинилися на воді або м'яко ковзали по воді, щоб насолодитися прохолодою. Ось-ось почнеться осінь.» “到处都是树呀!”我感叹着面前的秋阳和晨钟拾级而上。我们来到了鸡鸣寺一间清雅闲淡的茶室，凭窗眺望，烟波浩渺的玄武湖尽收眼底，小桥连结着几个岛屿，其中有一个岛叫梁州。在古意盎然的山水间垂柳拂岸，初秋的云彩高悬于湖面[4, с. 115]. У поетичних творах Бай Хуа про Нанькін не згадувалася осінь, а у прозі, зміст якої пов'язаний з описом міста Нанькін, образ осені з'являється вперше. В китайській літературі осінь символізує печаль, самотність, старість, але у вищенаведених рядках зовсім інші настрої, адже поет знаходиться а Нанькіні, у місті, яке наповнює його ліричним настроєм.

Висновки. Досліджено, що одним з лейтмотивних образів поезії Бай Хуа є образ міста Нанькін. Географія віршів поета надзвичайно широка, проте Нанькін займає в ній чи не найвизначніше місце, оскільки тут поет відчував себе вільним і щасливим. Саме місто, весна в цьому місті, квіти сливи тощо впливали на поета, у пейзажах Нанькіну Бай Хуа знаходив відображення власної душі. З художнього аналізу вищенаведених віршів, написаних у Нанькіні, можна виділити такий основний образ як «весна». В китайській поезії весна є початком життя, уособлює молодість та щастя. Для Бай Хуа це не просто образ весни, це образ весни в Нанькіні, яка символізує молодість поета. Нанькін корелюється з життєвими подіями поета та значно вплинув на його майбутню лірику.

REFERENCES

1. Stepanova A. City on borders: aesthetic facets of the image in the literature of transitional epochs. [E. source]. – Access mode: http://www.nbug.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apsf_lil/2009_22/stepanova.pdf
2. Bai Hua. Wind says. The Chinese University of Hong Kong Press, 2012. 208 p.
3. Bai Hua. Performing spring and planting pears – A collection of poems and essays of Bai Hua (1979 – 2009). Qinghai People's, 2009. 281 p.
4. Bai Hua. Left: Lyric poet of Mao Zedong era. Jiangsu Literature and art, 2009. 269 p.
5. Monthly poetry. [E. source]. – Access mode: <https://m.fx361.com/news/2018/0918/4242279.html>
6. Chinese Southern art. [E. source]. – Access mode: <https://www.zgnfys.com/m/a/nfrw-33783.shtml>

The theme of Nanjing city in the poetry of Bai Hua

O. Trunova

Abstract. The article considers the specifics of the theme of Chinese city Nanjing as one of the main and significant images in the Bai Hua's poetry during his stay in this city in 1988 – 1992. Poems from the poetry collection “In Nanjing” were translated and analyzed, the influence of the city on the author's inner world and on his further artistic work was studied. It is noted that the city made a pleasant impression on the poet and contributed Bai Hua to the transition to lyric poetry. The influence of Nanjing's spring landscapes on the poet's life and poetic mood is substantiated on the examples of the poems “Freedom”, “Holiday” and “Spring Day”.

Keywords: Bai Hua, Nanjing, city, urban theme, spring.